

γκαβο —

Θέμα τοῦ ἐπιθ. γκαβός.

Συντίθεται ὡς α' συνθετικὸν μετὰ οὐσιαστικῶν προσηγορικῶν ἢ κυρίων ὀνομάτων καὶ σημαίνει ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθετικοῦ σημαίνονμενον πρόσωπον ἢ ζῷον δὲν βλέπει καλῶς ἢ εἶναι ἀλλήθωρον: γκαβόγατος, γκαβοκούταβο, γκαβομάτης, γκαβοπούλλι, γκαβόρνιο, γκαβο-Γιώργης, γκαβο-Ἐλένη κ.τ.τ.

γκαβοβδομάδα ἡ, ἐνιαχ. γκαβονβδόμαδα Μακεδ. (Πεντάπολ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. βδομάδα.

Ἡ ἐβδομάς κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀποφασίζει τις νὰ παν-
ρευθῇ. Συνών. στραβοβδομάδα, τυφλοβδο-
μάδα.

γκαβόγατος ὁ, ἐνιαχ. γκαβοκάττης Ἡπ. (Μαργαρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. γάτος, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. κάττης.

Ὁ παραβλώψ, ὁ ἀλλήθωρος. Συνών. βλ. εἰς λ. γκα-
βός.

γκαβογουστέρα ἡ, ἐνιαχ. γκαβογκουστέρα Θεσσ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. γουστέρα, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. γκουστέρα.

Τὸ ζῷον Ἐμιδάκτυλος ὁ τριέδρος (Hemidactylus tri-
drus), τῆς οἰκογ. τῶν Σαυριδῶν (Sauridae), ὁ ἀσκάλα-
βος τῶν ἀρχαίων.

γκαβοκοιτάζω ἐνιαχ. γκαβοκοιτάου Πελοπν. (Μεσ-
σην.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ ρ. κοιτάζω.

Γκαβοτηρῶ, τὸ ὅπ. βλ.

γκαβοκούταβο τό, ἐνιαχ. γκαβουκούταβου Μακεδ. (Βλάστ.) γκαβόκ'ταβου Θεσσ. (Μαυρέλ. Φωτειν. κ.ά.) Μα-
κεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. κουτάβι.

Νεογόνον κυνὸς με ἀτελῇ ὄρασιν ἐνθ' ἄν. β) Μεταφ., ἄν-
θρωπος ἀπρόσεκτος ὑστερῶν εἰς νόησιν Μακεδ. (Βλάστ. Γή-
λοφ.)

γκαβόλακκος ὁ, ἐνιαχ. γαβόλακκος Μακεδ. (Βρία)
γκαβόλακκας Μακεδ. (Γαλατ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. λάκκος.

Ἀδιάβατος σκοτεινὴ χαράδρα ἐνθ' ἄν.: Μὴν πᾶς κουντὰ
κὶ πέγς 'ς τοῦ γκαβόλακκα.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γκαβόλακκους καὶ
Γκαβόλακκας Μακεδ. (Βλάστ.)

γκαβόλαμπα ἡ, Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. λάμπα.

Μικρὰ λάμπα πετρελαίου, ἡ ὁποία φωτίζει ἀμυδρῶς.

γκαβομάτης ἐπίθ. Ἡπ. (Μαργαρ. Τσαμαντ.) γκαβο-
μάτ'ς Στερελλ. (Δεσφ. κ.ά.) γκαϊδομάτης Ἡπ. γαϊδουμάτ'ς
Σάμ. Στερελλ. (Σπάρτ.) καϊδομάτης Πελοπν. (Γέρμ.)
Θηλ. γκαβομάτ'σσα Στερελλ. (Δεσφ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. γκαϊ-
δός καὶ καϊδός, καὶ τοῦ οὐσ. μάτι.

Ὁ παραβλώψ, ὁ ἀλλήθωρος ἐνθ' ἄν.

Ἡ λ. καὶ ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γκαβουμάτ'ς Στε-
ρελλ. (Χρισ.) Γκαϊδομάτης Ἡπ. Γκαϊδουμάτ'ς Στερελλ.
(Ἀράχ.) Γαϊδουμάτ'ς Σάμ.

γκαβοματιὰ ἡ, Ἡπ. (Μαργαρ.) γαβουματιὰ Ἡπ.
(Ἰωάνν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. ματιὰ.

Νεῦμα με ἡμίλειστον τὸν ἔνα ὀφθαλμὸν ἐνθ' ἄν.: Ἀσ'
τσί γαβουματιές κὶ σ' εἶδα Ἰωάνν.

γκαβομουλάρι τό, ἐνιαχ. γκαβουμπ'λάρ' Μακεδ.
(Μοσχοπόταμ. Γήλοφ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. μουλάρι.

Ἡμίονος δύστροπος ἐνθ' ἄν.: Τοῦ γκαβουμπ'λάρ' ἔρρ'ξι
τοῦ πλουκὸ κάτου ἀπ' τῇ λύσσα τ' (πλουκός = φράκτης)
Μεσοπόταμ.

γκαβόμυγα ἡ, ἐνιαχ. γκαβόμ'γα Μακεδ. (Γήλοφ.
Δασοχώρ. Δεσκάτ. Τριφύλλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. μυγα.

Εἶδος μικρῆς μυίγας, τῆς ὁποίας τὸ τσίμπημα προαγγέλ-
λει κακοκαιρίαν ἐνθ' ἄν.

γκαβοπούλλι τό, Πελοπν. (Κόρινθ.) γκαβουπούλλ'
Εὔβ. (Ἀκρ. Ψαχν. κ.ά.) Θεσσ. (Ἀετόλοφ. Γερακάρ.) Μα-
κεδ. (Βλάστ. κ.ά.) γκαβόπουλλο Φ. Φιλιππίδ., Κυνηγετ., 60.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. πούλλι.

1) Τὸ πτηνὸν Σκολόπαξ ὁ ἀγροδίαιτος (Scolopax rustico-
la), τῆς οἰκογ. τῶν Χαραδριδῶν (Charadriidae) ἐνθ' ἄν.: Εἶνι
γκαβουπούλλια κὶ κατσουλέρια 'ς τ'ς οὐξές, μέσα 'ς τὰ ρ'μά-
νια Θεσσ. (Γερακάρ.) Συνών. γκαβόρνιο, μπεκά-
τσα, ξυλόκοττα, στραβοπούλλι. 2) Μεταφ.
καὶ ὑβριστικῶς, ἄνθρωπος κυριολεκτικῶς καὶ μεταφ. στραβί-
ζων, τυφλὸς Εὔβ. (Ἀκρ. Ψαχν. κ.ά.) Μακεδ. (Βλάστ. κ.ά.)
Πελοπν. (Κόρινθ.): Ἀχ, μωρὲ γκαβουπούλλ', δὲ λέπ'ς
μπρουστά σ'; Ἀκρ.

γκαβόρνιο τό, ἐνιαχ. γκαβόρνιου Εὔβ. (Ἀκρ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. ὄρνιο.

Μεταφ. καὶ ὑβριστικῶς, γκαβοπούλλι, τὸ ὅπ. βλ.

Ἡ λ. καὶ ὡς παρωνύμ. ὑπὸ τύπ. Γκαβόρνιου Θάσ.

γκαβόρος ἐπίθ. Πελοπν. (Γαργαλ. Παιδεμέν.) γκαϊβόρος
Πελοπν. (Βερεστ.) γκαβλιόρης Ἡπ. (Ἀργυρόκ. Δερβίτσ.)
γαβλιόρ'ς Ἡπ. (Κουκούλ.) Θηλ. γκαβόρω Πελοπν. (Βάλτ.
Βερεστ. Μαργέλ. Μηλιώτ. Παιδεμέν. κ.ά.) γκαϊβόρω Πε-
λοπν. (Βερεστ.) γκαβλιόρω Ἡπ. (Δερβίτσ.) γαβλιόρου
Ἡπ. (Ἀργυρόκ. Δωδών. Ἰωάνν.) Οὐδ. γκαβόρικο Πελοπν.
(Βάλτ. Βερεστ. Μαργέλ. Μηλιώτ. Παιδεμέν. Ποταμ. κ.ά.)
γκαϊβόρικο Πελοπν. (Βερεστ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός κατ' ἐπίδρασιν τοῦ συνών.
ἀλλήθωρος. Ὁ τύπ. γκαβλιόρης ἴσως ἐκ συμ-
φύρ. πρὸς τὸ συνών. γκαλιόρης.

Ὁ παραβλώψ ἐνθ' ἄν.: Ἐπίασε κείνος ὁ γκαϊβόρος καὶ
μοῦ τὰ σήκωσε οὐλα τὰ καρύδια ἀποδῶ χάμου Πελοπν. (Βε-
ρεστ.) Ἀχ, μωρὴ γκαβόρω, νὰ σὲ πιάσω 'ς τὰ χέρια μου
καὶ νὰ ἰδῇς! αὐτόθι. Πουλὸ γαβλιόρ'ς εἶνι αὐτὸς οὐ ἄνθρου-
πους Ἡπ. (Κουκούλ.)

γκαβός ἐπίθ. σύνθη. γαβός πολλαχ. γκαβὸ Τσακων. γα-
γαβός Πελοπν. (Μαν.) γκαϊβός Πελοπν. (Βερεστ.) γκαϊδός
Εὔβ. (Ἀγία Ἄνν. Αἰδηψ. Στρόπον. Ψαχν.) Ἡπ. (Ἀρτ.
Ζαγόρ. Κουκούλ. Πάργ. κ.ά.) Θεσσ. (Δομοκ. Μοσχᾶτ. Πήλ.)

Πελοπν. (Αἰγιάλ. Αἴγ. Ἀνδροῦς. Γαργαλ. Δημητσάν. Καλάβρυτ. Κλουτσινωχ. Κόρινθ. Λεχαίν. Μεσσην. Ξηροκ. Παιδεμέν. Πιτσᾶ Τρίκκ. Φεν. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Παρνασσ. Σπάρτ. Τριχων. Φθιώτ. Φτελ. Φώκ. κ.ά.) — Λεξ. Αἰν. γαιδός Κεφαλλ. Λευκ. Σάμ. Στερελλ. (Εὐρυταν. Καρπεν. Κολάκ.) γαιδός Στερελλ. (Κολάκ.) σγαιδός Ἡπ. (Δωδών. Ἰωάνν. Πλατανοῦς.) σγαιδός Ἡπ. (Δωδών.) καιδός Ἀντίπαξ. Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν. Στρόπον.) Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ. κ.ά.) Ἡπ. (Λάκκα Σούλ.) Κεφαλλ. (Κουβαλᾶτ. κ.ά.) Παξ. Πελοπν. (Γέρμ.) Προπ. (Κύζ.) Σάμ. γαιδός Ἡπ. Πελοπν. σγαιδός Ἡπ. (Ξηροβούν.) Θηλ. γκαβὲς Θεσσ. (Δρακότρυπ. κ.ά.) Μακεδ. (Βελβ. Γαλατ. Κοζ. Νάουσ. κ.ά.)

Κατὰ Σ. Ψάλτην, Ἀθηνᾶ 26 (1914) Λεξικογρ. Ἀρχ., 61, ἐκ τοῦ Κουτσοβλαχ. *gav* = τυφλός με καταβιβασμὸν τοῦ τόνου, κατὰ τὰ συνών. *στραβός*, *τυφλός* ἢ τὸ συγγενές *κουφός*.

Α) Ἐπιθετ. 1) Ὁ πάσχων ἐκ στραβισμού, παραβλώψ, ἀλλήθωρος σύνθηθ. καὶ Ὑσκαων.: *Ρέ, γκαβέ, ἐμένα κοιτᾷς ἢ τὸν Κώστα;* Πελοπν. (Τριφυλ.) Ἦταν γκαϊδὴ τόσο, ποὺ βασίλευε τὸ μαυράδι της (μόλις ἐφαίνετο ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ) Πελοπν. (Κόρινθ.) Τὸ παιδί τοῦ Γιάννη εἶναι γκαϊδὸ καὶ τὸ πῆγε ἔς τὸ γιατρό Πελοπν. (Αἰγιάλ.) Εἶναι γαιδός, δὲ δὸν βλέπεις; Κάνει νὰ κοιτάξῃ τὸ Χριστὸ καὶ κοιτάξῃ τὴ βαρυγία Λευκ. Συνών. ἀλλήγκιόζης, ἀλλήθωρος (Ι), ἀπανωβλέπης, ἄσκοπος 3, βίλης, γκαβό-γαττος, γκαβομάτης, παραμάτης, ραϊλός. 2) Ὁ σχεδὸν ἢ τελείως τυφλός πολλαχ.: *Τί διάουλου! Γκαβός εἶσι κι διέ γλέπῃς;* Μακεδ. (Κοζ.) *Μαρὴ γκαϊδὴ, ποῦ ἔχῃς τὰ μάτια σ' κι δὲ λέπῃς;* Εὐβ. (Ψαχν.) *Γκαϊδός εἶσι; δὲ βλέπῃς μπροστά σ';* Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.) *Σὰν γκαβός ἔπιασε μέσ' ἔς τὸ λάκκο Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Μιὰ τσιγγάνα γκαβιά τῆς ἔλιγι τὴ μοῖρα Θεσσ. Εἶν' ντίπ γκαβός, δὲ γλέπῃ Μακεδ. (Κοζ.) Εἶναι κι ἀπ' τὰ δυὸ μάτια τοῦ γκαβός Ἡπ. (Μαργαρ.) Εἶν' γκαβός ἀπὸ τό 'να (ἐνν. μάτι) Μακεδ. (Κοζ.) Καὶ τότε βλέπει νὰ μπαίνουν μέσα μεταμφιεσμένοι σὰν ἄνθρωποι ἄλλοι γκαβοί, ἄλλοι κουτσοί, ἄλλοι μὲ χεῖλια στραβά (ἐκ παραμυθ.) Μακεδ. (Βόιον). *Νὰ πεθάνω γκαβός!* (ὄρκος) Ἡπ. *Καιδός εἶναι, ἀλλὰ θαυματουργός* (ἄν καὶ τυφλός, τὰ καταφέρει παντοῦ) Ἡπ. (Λάκκα Σουλ.) || Φρ. *Γκαβός ἀπὸ τὴν πείνα* (πολὺ πεινασμένος, μέχρι σημείου θολώσεως τῶν ὀφθαλμῶν ἀπὸ τὴν ἐξάντλησιν) Ἡπ. *Ἐφαγα σὰν γκαβός χῆρους* (=μὲ λαϊμαργίαν) Θεσσ. (Δομοκ.) *Σὰν τοῦ γκαβὸ τοῦ χ'νάρε* (=χηρόπουλλον· ἐπὶ ἀπροσέκτου) Μακεδ. (Βέρ.) *Εἴμι γαβός, δὲ σὶ γλέπου δίπ!* (στεροῦμαι παντελῶς χρημάτων) Ἡπ. (Ἰωάνν.) *Κάνω γκαβὰ μάτια* (προσποιοῦμαι τὸν τυφλόν, ὅτι δὲν βλέπω, δὲν ἀντιλαμβάνομαι τι, διὰ νὰ προσφέρω ἐκδούλευσιν εἰς τινὰ ὁ ὁποῖος παρανομεῖ) Μακεδ. κ.ά. Συνών. φρ. *Κάνω στραβὰ μάτια. Πάω-περπατῶ ἔς τὰ γκαβὰ* (κυριολ. καὶ μεταφ., ἐνεργῶ χωρὶς νὰ βλέπω, νὰ ὑπολογίζω τὰς συνεπείας) αὐτόθ. Συνών. φρ. *Πάω ἔς τὰ στραβὰ - ἔς τὰ τυφλά. Κάθομαι ἔς τὰ γκαβὰ* (εἰς τὸ σκότος). Συνών. φρ. *Κάθομαι ἔς τὰ σκοτεινὰ - ἔς τὰ σκοτάδια - ἔς τὸ σκοτάδι.* Ἡ γκαβὴ τρεῖπα (ὁ φάρυγξ) Μακεδ. (Καστορ.): *Ἡ ψυχιά πῆγε ἔς τὴν γκαβὴ τὴν τρεῖπα* (τὸ φαγητὸν ἐπῆγε εἰς τὸν φάρυγγα καὶ μοῦ ἐπέφερε πνιγμονήν). *Γκαβὴ δ' λειὰ* (ἐπικερδὴς ἐργασία) Ἡπ. (Δωδών.): *Ἐχ' γκαβὴ δ' λειὰ κι παλάβουσι ἔς τὰ λιφτά* || Παροιμ. *Μὴ γκαβὸν θὰ κοιμηθῇς, τοῦ προνὶ θὰ γκαλιουρίζῃς* (ὁ μετὰ κακῶν συναναστρεφόμενος γίνεται καὶ αὐτὸς ὁμοιος) Θεσσ. (Ἀμπελ.) Ἡ παροιμ. εἰς*

παραλλαχ. πολλαχ. Συνών. παροιμ. *Ὁ ποιος κάτση μὲ στραβό, τὸ πρωτὶ ἀλλήθωρίζει ἢ ὁ ποιος κοιμηθῇ μὲ στραβό τὸ πρωτὶ ἀλλήθωρίζει.* Ἀπὸ τὰ μαῦρα ἄλουγα ἔς τὰ γκαβὰ μ'λάγια (ἐπὶ τῶν ἀποτόμως πτωχευσάντων) Θεσσ. (Τίρναβ. κ.ά.)

Ἡ σκύλλα ἀπὸ τῆ βιά της | γκαβὰ κάνει τὰ παιδιὰ της (ὅτι ὁ σπεύδων διαπράττει σφάλματα) Ἡπ. κ.ά. *Ἡ σκύλλα ἀπ' τ' βιά τ'ς φασκιών' γκαβὰ τὰ κ'τάβια τ'ς* (συνών. μετὴν προηγουμ.) Μακεδ. (Ἐράτυρ.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαχ. κ.ά. Συνών. παροιμ. *Ὁ ποιος βιάζεται σκοιντὰ-φτεῖ.* Ποιὸς γκαβός δὲ θέλ' τὰ μάτια τ'! (ἐκαστος ἐπιθυμεῖ τὰ καλὰ καὶ τὰ ὠφέλιμα) Ἡπ. (Κόνιτσ.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαχ. κ.ά. Συνών. παροιμ. *Ποιὸς στραβός δὲ θέλει τὰ μάτια του!*

Γκαβός βελόνι γύρευε μέσα ἔς τὸν ἀχυρῶνα (ἐπὶ τῶν προσπαθούντων νὰ ἐπιτύχουν τὰ ἀκατόρθωτα) Ἡπ. (Ξηροβούν. κ.ά.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαχ. κ.ά.

Τὸν γκαβὸ ἔς τὸ Στραβοχώρι | πρωτομάστορα τὸν κάμαν (μεταξὺ ἁδῶν ἢ ἀνικάνων θεωρεῖται σπουδαῖος ὁ μόνος ὑπερέχων) Θράκ. (Αἰν. κ.ά.) *Οὐ μουνόφθαλμους βασ'λεύ' ἔς τ'ς γκαβοί* (συνών. μετὴν προηγουμ.) Μακεδ. (Ἐράτυρ.) Συνών. παροιμ. *Σ' τοὺς στραβοὺς βασιλεύει ὁ μονόφθαλμος.* — *Πῶς πᾶν οἱ γκαβοί ἔς τὸν Ἀδη;* — *Ἐνας κουντὰ ἔς τὸν ἄλλον* (ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως μιμουμένων τὰς πράξεις τῶν ἄλλων) Ἡπ. κ.ά. *Κίν'τσαν σὰν οἱ γκαβοί ἔς τὸν Ἀδ'* (συνών. μετὴν προηγουμ.) Μακεδ. (Βλάστ. κ.ά.) — *Πῶς πᾶν οἱ γκαβοί ἔς τὸν λάκκο;* — *Οὐ ἕνας κατόπ' ποὺ τὸν ἄλλον* (συνών. μετὴν προηγουμ.) Μακεδ. (Βογασ.) *Πιάσε τὸ γκαβὸ καὶ βγάλ' του τὰ μάτια* (οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος) Μακεδ. κ.ά. *Ἡδ' ὁ γκαβός τὸν τοῖχο* (ἐπὶ τοῦ ὑποχωροῦντος εἰς τὸ πρῶτον σοβαρὸν ἐμπόδιον) Ἡπ. *Ὁ γκαβός ἅμα βρῇ τοῖχο, δὲν πάει παρέκει* (συνών. μετὴν προηγουμ.) Ἡ γκαβὴ ἀγελάδα τὰ γκαβὰ της δὲ βλέπει (ἐπὶ τῶν ἐθελουφλούντων) Ἡπ. (Κωστάν.) *Τὰ γκαβὰ τὰ χ'νάγια μὲ τοῦ φιγγάρε βόσκ'ν* (χ'νάγια=χηρόπουλλα· ἐπὶ ἀδεξίων καὶ ἀνικάνων ἀνθρώπων) Μακεδ. (Χαλάστρ.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαχ. κ.ά. *Οἱ γκαβὲς οἱ κόττις νύχτα φειρίζουντι* (συνών. μετὴν προηγουμ.) Ἡπ. (Παραμυθ.) *Οἱ πουλλὲς οἱ μπάμπις βγάνουν τοῦ πιδὶ γκαβὸ* (μπάμπις = μαῖα· ὅτι ἡ συνεργασία πολλῶν γίνεται συχνὰ αἰτίαι νὰ βραδύνῃ ἢ ταχεῖα καὶ ὁμαλὴ διεκπεραίωσις ἔργου) Μακεδ. (Βόιον). Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαχ. κ.ά. Συνών. παροιμ. *Ὁ που λαλοῦν πολλοὶ πετεινοὶ ἀργεῖ νὰ ξημερώσῃ.* *Νά, γκαβέ, κουμμάτ'!* (ἐπὶ τῶν ἀνεμπίστως κερδαινόντων) Μακεδ. (Βόιον Ἐράτυρ.)

Κ'φὸν καμπάνα κι ἂν λαλᾷς, γκαβὸν κι ἂν θυμιατῇς καὶ μυθωμένουν ἂν κιονᾷς, ὅλα χαμένα τὰ χ'ς

ἐπὶ τῶν μοχθούντων ματαίως. Μακεδ. (Ἐράτυρ.) Ἡ παροιμ. εἰς παραλλαχ. κ.ά. Συνών. παροιμ. *Τὸν Ἀράπη κι ἂν τὸν πλύνης | μόνον τὸ σαποῦνι χάνεις.* *Ἄδης οἱ γνῶμις δὲ σ'μμαζεύντι, τὰ μάτια εἶν' γκαβὰ* (ἐπὶ ἀνθρώπων μὴ συμφωνούντων λόγῳ ἀδιαλλαξίας) Μακεδ. (Μοσχοπόταμ.) 3) Μεταφ., ὁ τυφλός τὸν νοῦν, ὁ ἀγράμματος Εὐβ. (Ψαχν.) Μακεδ. (Βογασ. Καστορ. Νιγρίτ. Πεντάπ.) : *Θὰ τ' ἀφήκου γκαβὸ τοῦ π'δί;* *Θὰ τοῦ μάθου γράμματα Καστορ.* *Δὲ μὲ πῆε ὁ πατέρα μ' σκολεῖδ' κ' ἔμεινα ντίπ γκαβός Βογασ.* *Μὰ ἔλα ποὺ ἀπόμ'ναμι γκαβοί Νιγρίτ.* || Παροιμ. *Γκαβός τὸν γκαβὸ μαθαίῃ* (ἐπὶ ἀδικοῦς προσπαθούντος νὰ διδάξῃ ὁμοίον του) Μακεδ. (Βογασ.) Συνών. παροιμ. *τυφλὸς τυφλὸν ὁ δὲ γαγε.* *Ὅποιους γκαβός μα-*

θαῖν' ἀπὸν γκαβό, πρὸ πολλὸν γκαβός γίνεται π' αὐτόν (συνών. μετὴν προηγουμ.) αὐτόθ. β) Μωρός, ἀνόητος Εὐβ. (Ἀετ. Γραμπ. Κάρυστ.) γ) Πονηρός, κακὸς Μακεδ. (Βρία Λόφ. Μοσχοπόταμ.): Εἰβ' ἰουῖτους γινῖν τῶν γκαβός Λόφ. Γκαβός ἄθρουπους ἢ ἀφέντ'ς ἢ Λιφτέρ'ς Μοσχοπόταμ. Τ' ἀσβέλ' εἰβ' τοῦ γκαβότιου ζούζ'λου (ἀσβέλ' = τὸ ζῶον ἄσβος, ζούζ'λου = ζῶον) Μακεδ. (Βρία). δ) Ἐπὶ κτισμάτων, σκοτεινὸς λόγῳ ἐλλείψεως θυρῶν καὶ παραθύρων Θεσσ. (Ἀετόλοφ.): Νὰ βάλουμε θυρὰ παρὰθυρα! Γκαβό θά'νι τοῦ σπῖτ'; 4) Ἐπὶ ὑφάσματος, ὁ ἔχων ἐρυθρὰς καὶ μαύρας ραβδώσεις Μακεδ. (Χαλκιδ.): Γαβός ἀλατζᾶς.

β) Οὐσ. 1) Ἀρσεν. γκαβός ὁ, ὄν. παιδιᾶς, ἡ ὁποία παίζειται ὡς ἐξῆς: Δύο παιδιὰ, τὸ ἓνα ἐκ τῶν ὁποίων ἔχει δεμένους διὰ μανδηλίου τοὺς ὀφθαλμούς, κρατοῦν τὸ ἄκρον σχοινοῦ προσδεδεμένου εἰς πάσσαλον. Ὁ τυφλὸς παίκτης ὁδηγεῖται ἀπὸ τὸν ἤχον τοῦ κροτάλου, τὸ ὁποῖον κρατεῖ ὁ σύντροφός του, καὶ προσπαθεῖ νὰ κτυπήσῃ τινὰ τῶν ἄλλων συμπαικτῶν τῶν κινουμένων περὶ αὐτόν. Ἡπ. (Ζαγόρ. Κόνιτς. κ.ά.): Παίζουμε τοῦ γκαβό; Ζαγόρ. Συνών. τυφλόμυγα, τυφλόπαννα, τυφλόπαννι. β) Εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν κτιστῶν, βακαλᾶος ἀλίπαστος Θεσσ. (Δρακότρ.) 2) Θηλ. γκαβή, εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν παικτῶν, κτύπημα διδόμενον διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ ζύλου εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ προξενήσῃ πληγὴν Ἡπ. (Κόνιτς.) Θεσσ. (Δρακότρ.): Θὰ μανέφης γκαβιές (θὰ μαζέψης ξυλιές).

β) Εἶδος χαρτοπαιγνίου κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ παίζοντες λαμβάνουν ἐναλλάξ ἀνὰ ἓν παιγνιόχαρτον ἐκ τοῦ σωροῦ τῶν 52 τῆς δεσμίδος, ὑπολογίζοντες τοὺς βαθμούς ὡς καὶ κατὰ τὴν κοινὴν ἀθῆν. Ἡπ. (Ἰωάνν.) γ) Εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν κτιστῶν, δεσμὶς παιγνιοχάρτων Θεσσ. (Δρακότρ.): Φρ. Μπραχαλίζου γκαβή (χαρτοπαίζω). δ) Ὁπὴ εἰς μαλλίνην κάλτσαν Μακεδ. (Γαλατ.): "Εἴχ' τρανὴ γκαβιά. 3) Κατὰ πληθ., οἱ ὀφθαλμοί, ὑβριστικῶς, χλευαστικῶς Εὐβ. ("Ἀκρ. Αὐλωνάρ. Στρόπον. κ.ά.) Θεσσ. (Νερόμυλ.) Θράκ. (Ὀρτάκ. Τσακίλ. κ.ά.) κ.ά.: Εἶνι γαλανὰ τὰ γκαβά μ' κὶ δὲ δέχονται φῶς Νερόμυλ. "Ανοίξε τὰ γαβά σ' Αὐλωνάρ. Ποῦ τὰ ἔχ'ς τὰ γκαβά σ' καὶ δὲ λέπ'ς; "Ἀκρ. "Αῖξε τὰ γαβά σ', νὰ μὴ σ' τ' ἀνοίξ'νε Τσακίλ. β) Εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν κτιστῶν, τὰ «κουδαρίτικα», οἱ ἰχθύες Μακεδ. (Βλάστ. Σιάτ.) γ) Τὰ πρόβατα Θεσσ. (Γερακάρ. Μαυρέλ. Φωτειν.) Μακεδ. (Βροντ. Γαλάτ. Γήλοφ. Δεσκάτ. Τριφύλλ.): Σῦρι 'ς τὰ γκαβά νὰ τὰ βουσκῇς Γήλοφ. Ποῦ πᾶς; — 'Σ τὰ γκαβά αὐτόθ. || Φρ. Σὰ γκαβά πααίν', μανλιούντι εὐκόλα (σὰν πρόβατα πηγαίνουν, εὐκόλα τὰ ξεγελάς) Γαλατ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γκαβός καὶ ὡς ὄν. ἵππου Μακεδ. (Θεσσαλον.) καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆναι Μακεδ. (Πολύγυρ.) Πελοπν. (Κρέστεν. Ὀλυμπ. Πάτρ.), ὡς παρωνύμ. δὲ ὑπὸ τοὺς τύπ. Γκαβός Ἀθῆν. Ἡπ. Μακεδ. (Βροντ. Κολινδρ. κ.ά.) Γαβός Σάμ. Γαιδός Σάμ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. 'Σ τοῦ Γκαβού Ἡπ. ("Ἀγναντ.) 'Σ τ' Γκαβού τ' Δέσ' Μακεδ. (Ἀρέθους.)

γκαβοσαῖτα ἡ, ἐνιαχ. γκαβουσαῖτα Θεσσ. (Μελιβ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. σαῖτα.

Εἶδος μικροῦ ὄφεως, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὰς λαϊκὰς ἀντιλήψεις εἶναι τυφλός.

γκαβοτάβανος ὁ, Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. κ.ά.) γαβουδάβανος Μακεδ. (Τριφύλλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. τάβανος, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. δάβανος.

Τὸ ἔντομον ὄϊστρος. Πβ. τὸ ἀρχ. μύωψ. Συνών. ἀλο-γόμενιγα, βοιδόμενιγα.

γκαβοτηρῶ ἐνιαχ. γκαβοτηράου Πελοπν. (Γαργαλ.) γκαβοτηράου Πελοπν. (Βερεστ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. γκαβός, καὶ τοῦ ρ. τηρῶ.

Κοιτάζω ὡς γκαβός, δηλ. μὲ ἡμίκλειστον τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν ἐνθ' ἄν.: Ἡ κακομοίρα, γκαβοτηράει Βερεστ.

γκαβότοπος ὁ, ἐνιαχ. γκαβότουπους Θεσσ. (Μαυρέλ. Φωτειν.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. κ.ά.) γαβότουπους Μακεδ. (Βρία κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. τόπος.

Κακός, δύσβατος τόπος ἐνθ' ἄν.: Δὲν ἤγλιπα διπ' κ' ἔπιστα ἢ κακομοίρ'ς σ' ἓνα γαβότουπου Βρία. Εἶνι διπ γκαβότουπους 'ς τοῦ ποντάμ' Γήλοφ.

γκαβοτυφλίτης ὁ, ἐνιαχ. γκαβοτυφλίτ'ς Μακεδ. (Βροντ. Κίτρ. Λόφ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. τυφλίτης.

Ὁ ὄφις τυφλῖνος ἐνθ' ἄν. Συνών. βλ. εἰς λ. γκαβόφιδος.

γκαβοτύχη ἡ, ἐνιαχ. γκαβοτύχ' Μακεδ. (Κοζ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. τύχη.

Ἡ κακοτυχία. Εἴχαμι γκαβοτύχ'!

γκαβούλιακας ἐπιθ. Εὐβ. ("Ἀκρ. Ψαχν. κ.ά.) Ἡπ. (Θεσπρωτ. Κόνιτς. Μαργαρ. Τσαμαντ. κ.ά.) Μακεδ. (Βογατσ. Ζουπάν. Θεσσαλον. Λιμπίν. κ.ά.) Πελοπν. (Αἶγ. Γαργαλ. Μαργέλ. Παιδεμέν.) Στερελλ. (Ἀράχ. κ.ά.) γαβούλιακας Ἡπ. (Ἰωάνν.) Λευκ. Σῦρ. (Ερμούπ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ούλιακας. Πβ. ἀσπροούλλιακας, κουλόούλιακας, κουτσοούλιακας, κουφοούλιακας, στραβοούλιακας κ.τ.τ.

Χλευαστικῶς, ὑβριστικῶς, τυφλὸς εἰς μέγαν βαθμὸν κυριολ. ἢ μεταφ. ἐνθ' ἄν.: "Αῖξι τὰ στραβά σ', γκαβούλιακα! Εὐβ. ("Ἀκρ.)

γκαβοφέρνω Πελοπν. (Κλουτσηνοχ. Κόρινθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ ρ. φέρνω, περὶ τοῦ ὅπ. ὡς β' συνθετ. βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 252. Εἴμαι ἐλαφρῶς ἀλλήθωρος ἐνθ' ἄν.

γκαβόφιδος τό, ἐνιαχ. γκαβόφιδου Μακεδ. (Δεσκάτ. Κοζ. Νάουσ.) γκαβόφ'δου Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Μαυρέλ. Φωτειν.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Καρπερ. Κατάκαλ. Νάουσ. Τριφύλλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γκαβός καὶ τοῦ οὐσ. φίδος.

1) Ὁ ὄφις τυφλῖνος Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Μαυρέλ. Φωτειν.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Καρπερ. Κατάκαλ. Κοζ. Νάουσ. Τριφύλλ. κ.ά.): "Αμα σὶ τσιμπήσ' τοῦ Σαββάτου τοῦ γκαβόφ'δου, πιθαῖν'ς Τριφύλλ. 2) Ὁ ὄφις Τύφλωψ ὁ σκωληκοειδής (Typhlops vermicularis) τῆς οἰκογ. τῶν Τυφλωπιδῶν (Typhlopidae) Μακεδ. (Δεσκάτ.) Συνών. γκαβοτυφλίτης, τυφλίτης, τυφλόφιδος, τυφλόμπουλαρο.

γκαβόχηνα ἡ, ἐνιαχ. γκαβόχ'να Θεσσ. (Κακοπλεύρ. Μαυρέλ. Τσαγκαρ. Φωτειν. κ.ά.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Κατάκαλ. Τριχοκκ. Τριφύλλ. κ.ά.)

